

Organizator / Szervező

Parteneri / Partnerek

Consiliul Județean Bihor
Bihar Megye Tanácsa

Episcopia Romano-Catolică de Oradea
Nagyváradí Római Katolikus Egyházmegye

Pași în natură
prin colecția de oologie

Lépések a természetben
a tojásgyűjtemény révén

2016

Muzeul Țării Crișurilor Oradea
Körös Vidéki Múzeum Nagyvárad

Colecția oologică a Muzeului Țării Crișurilor

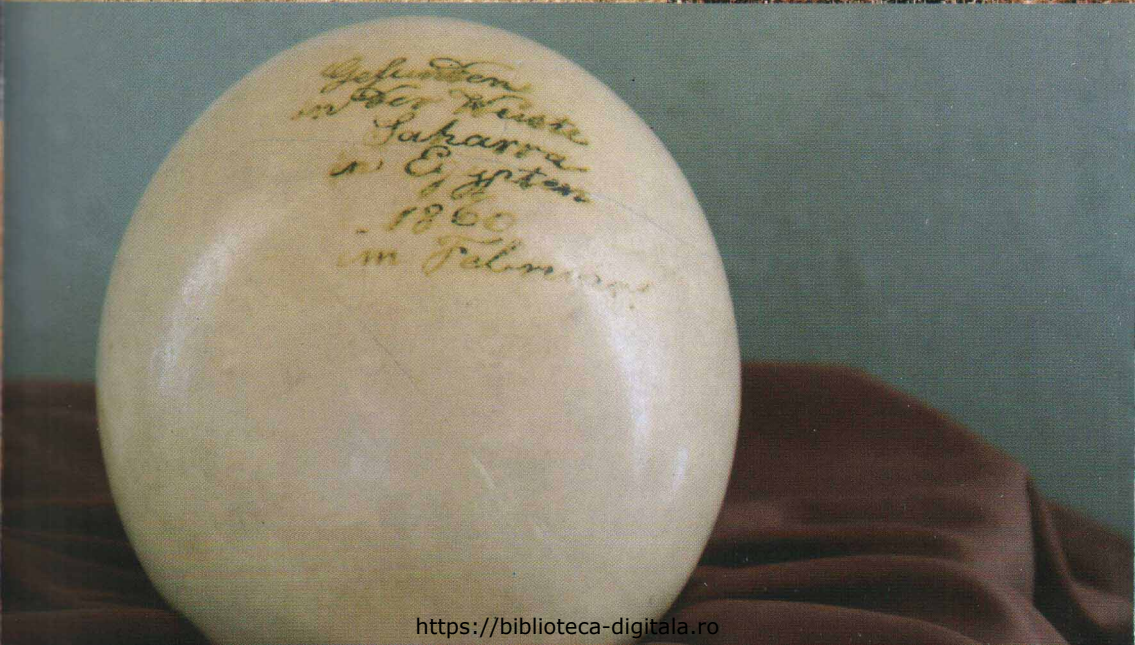
Muzeul Țării Crișurilor deține cea mai mare colecție oologică din Europa Centrală și de Est (peste 3.600 de ponte, cu 14.500 ouă), aparținând la 365 genuri și peste 660 de specii de păsări. Valoarea științifică inestimabilă a colecției constă în vechimea ei (majoritatea ouălor fiind colectate la sfârșitul sec. XIX și începutul sec. XX) și în diversitatea de specii de pe toate continentele (în afară de Antarctica).

Colecția oologică are trei părți: cea mai însemnată provine de la colecționarul Ladislau DOBAY, iar restul de la dr. Ernest ANDRÁSSY și din colectările personalului științific al muzeului, în mod sistematic din 1964.

L. Dobay a activat la Târnăveni, în consecință majoritatea pontelor din țară provin din zona Târnavei Mici, iar calitatea de membru al Clubului de Corespondență al Oologilor din Londra îi asigură contacte și schimburi cu colecționari străini.

Colectările muzeografilor orădeni au fost inițiate în Valea Erului, înainte de asanarea întinderilor mlăștinoase din nord-vestul României, habitate de o valoare inestimabilă. În prezent speciile de păsări cuibăritoare din țara noastră sânt reprezentate în proporție de 80-85%.

Cel mai vechi ou aparține unui struț din Sahara Egipteană (1860), iar numeroase ponte datează din perioada 1860-1880 (Pluvialis apricaria - ploier auriu, Islanda 1861; Hydrobates pelagicus - rândunica furtunii, Insulele Făroe 1862; Alle

A Körösvidéki Múzeum tojásgyűjteménye

A Körösvidéki Múzeum Közép és Kelet Európába egyik legnagyobb madártojás közgyűjteményét kezeli (több mint 3.600 fészekalj 14.500 tojással), amely több mint 365 nemet és 660 különböző madárfajt számlál. A gyűjtemény tudományos értéke a régiségében (a legtöbb tojást a 19. század végén és a 20. század elején gyűjtötték) és a fajok minden kontinensre kiterjedő (leszámítva az Antarktisz) sokféleségében rejlik.

A tojásgyűjtemény három részből áll: a legnagyobb rész Dobay László gyűjtőtől, kisebb részben Dr. Andrassy Ernőtől és a múzeum tudományos szakdolgozói által 1964-től kezdődő szisztematikus gyűjtésekből származik.

Dobay László Dicsőszentmártonban tevékenykedett, így a hazai madárfajok fészekaljainak nagy része a Kisküküllő vidékéről származik, míg a Londoni Oológiai Klub levelező tagjaként számos külföldi gyűjtővel levelezett és valósított meg fészekalj cseréket.

A nagyváradi muzeológusok gyűjtései az Érmelléken indultak még mielőtt a felbecsülhetetlen értékű északnyugati romániai mocsaras területek lecsapolása elkezdődött volna. A gyűjtemény a hazai fészkelő madárfajok mintegy 80-85 százalékát tartalmazza.

A legrégebbi tojás egy egyiptomi Szaharában fészkelő struccból származik

alle, Groenlanda 1871; Otis tarda - dropie, Ungaria 1873, 1875 și 1878; Aythya ferina - rața cu cap castaniu, Danemarca 1875; Calcarius lapponicus - presura de tundră, Norvegia 1876; Larus argentatus - pescaruș argintiu, Germania 1876 și Danemarca 1877 etc.).

Colecția oologică e păstrată în dulapuri cu sertare tipodimensionate, iar documentarea e facilitată de un catalog științific sistematic în care sunt centralizate datele de colectare (data și locul, autorul, mărimea ponteii etc.), furnizând date valoroase pentru ornitologie.

Expoziția temporară prezintă specii rare și dispărute din țară, păsări care cuibăresc în condiții extreme (zone nordice, munți înalți) sau care s-au adaptat la condiții urbane, parazitismul de cuib și speciimenele cele mai vechi.

(1860), de több fészekaljzat az 1860-1880 közötti időszakban gyűjtöttek (*Pluvialis apricaria* - aranylille, Izland 1861; *Hydrobates pelagicus* - európai viharfecske, Feröer-szigetek 1862; *Alle alle* - alkabukó, Grönland 1871; *Otis tarda* - túzok, Magyarország 1873, 1875 és 1878; *Aythya ferina* - barátréce, Dánia 1875; *Calcarius lapponicus* - sarkantyús sármány, Norvégia 1876; *Larus argentatus* - ezüstsirály, Németország 1876 és Dánia 1877 stb.).

A tojásgyűjteményt méretre szabott fiókrendszerben és szekrényekben tárolják és a könnyebb tájékozódást egy tudományos rendszertani katalógus is segíti, amely tartalmazza a gyűjtések adatait is (gyűjtés helye és ideje, a gyűjtő neve, a fészekalj és a tojások mérete, stb.), fontos ornitológiai adatokat szolgáltatva ezáltal.

Az időszakos kiállításban többek között bemutatunk ritka, vagy a hazai faunából eltűnt fajok-, extrém körülmények között fészkelő fajok- (északi területek, magas hegységek), valamint épített környezethez szokott fajok tojásait, de a fészekparazitizmus és a gyűjtemény legrégebbi példányai is bemutatásra kerülnek.

